

Norsk Kjemisk Selskap

Tildeling av Norsk Kjemisk Selskaps medalje til minne om Guldberg og Waages massevirkninglov til professor Trygve Helgaker, Kjemisk institutt, Universitetet i Oslo.

I Norsk Kjemisk Selskaps statutter for Guldberg-Waage-medaljen står bla.:

” Denne medaljen er innstiftet av Norsk Kjemisk Selskap på 100-årsdagen for Guldberg og Waages meddelelse i Videnskapsselskabet den 11. mars 1864 over ”Studier over Affiniteten”, hvor den lov som senere ble kalt massevirkningsloven første gang er utledet. Medaljen utdeles til norske kjemikere som anerkjennelse for et vitenskapelig og/eller teknisk-kjemisk arbeid utført i Norge. Arbeidet kan gjerne være utført i samarbeid med andre, men det skal klart framgå at vedkommendes innsats som kjemiker har vært av en betydning som fortjener anerkjennelse. Medaljen utdeles etter beslutning i Norsk Kjemisk Selskaps hovedstyre.”

I 2006 ble Helgaker tildelt Universitetet i Oslo's forskningspris. I den anledning ble det bla. skrevet : ”Professor Trygve Helgaker er kvantekjemiker og en av Norges mest siterte forskere, og den mest siterte i kjemi de siste 10 år. Han har forfattet over 200 vitenskapelige arbeider. De alle fleste av dem har blitt publisert i internasjonale tidsskrifter av høyeste kvalitet.”

Den høye kvaliteten på prof. Helgakers vitenskapelige produksjon kjennetegnes blant annet ved at Helgaker er medforfatter på 3 av de 10 artikler i kjemi som har blitt mest sitert siden 1987 og som er levert fra norske Universiteter. Hans bidrag til kvantekjemi er også blitt internasjonalt anerkjent ved at han er blitt innvalgt i 'World Association of Theoretically Oriented Chemistry' (WATOC) og 'The International Academy of Quantum Molecular Sciences' (IAQMS).

Helgaker har siden sin første publikasjon i 1981 levert en forskningsinnsats preget av en produktivitet og kvalitet som har brakt ham frem blant de fremste i internasjonal målestokk. Hans bidrag har vært av grunnleggende betydning i utviklingen av metoder for nøyaktige simuleringer av kjemiske og fysiske egenskaper ved molekyler. Flere av hans artikler er idag referansearbeider innen for eksempel ekstrapolering av molekylenergi til basissettgrensen, og innen Lagrange-formalismen for beregning av molekylære egenskaper.

Helgaker er en av hovedarkitektene bak det over 20 år gamle programsystemet DALTON, sammen med blant annet sine to kolleger fra Universitetet i Århus, Poul Jørgensen og Jeppe Olsen. DALTON er et av de mest kraftfulle kvantemekaniske programsystemene i verden og er i dag lisensiert vederlagsfritt til over tusen forskningsgrupper.

Til tross for sin enorme forskningsinnsats, så har Helgaker også hatt en glødende interesse for å formidle sin kunnskap. Han er for eksempel medforfatter sammen med Jørgensen og Olsen (Århus Universitetet, Danmark) av en monografi på 900 sider innen kvantekjemi som omhandler alle aspekter ved moderne kvantekjemiske metoder. Han er også en meget populær foreleser, og har mottatt Kjemisk institutt (UiO) sin Undervisningspris. Han deltar årlig som foreleser ved internasjonale sommerskoler innen sitt fagfelt.

Helgaker er også blitt utnevnt til "Centenary Lecturer" av The Royal Society of Chemistry (RSC) i 2006. RSC deler hvert år ut tre slike Centenary Lectureships til kjemikere utenfor Storbritannia. Ordningen ble opprettet i 1949 for å fremme samarbeid mellom britiske og utenlandske kjemikere. Helgaker er den andre nordmannen som får denne hedersbevisningen – den første var Odd Hassel i 1958 !

Hovedstyret er av den mening at Helgaker på denne bakgrunn og på alle mulige måter har gjort seg fortjent til Norsk Kjemisk Selskaps medalje til minne om Guldberg og Waages massevirkninglov og tildeler ham denne på Rådsmøtet den 13. april 2007 i Vitenskapsakademiet i Oslo.

Norsk Kjemisk Selskap gratulerer Trygve Helgaker med medaljen og utmerkelsen.